

Słowo wstępne

Oddawany do rąk Czytelników numer „Przeglądu Prawa Konstytucyjnego” zatytułowany *Konstytucyjne prawo do sądu w teorii i praktyce* stanowi pokłosie ogólnopolskiej konferencji naukowej, która odbyła się pod tym samym tytułem 22 października 2015 r. na Uniwersytecie Wrocławskim. W dniu poprzedzającym konferencję zorganizowane zostały warsztaty dla doktorantów *Prawo do sądu w sferze stosowania prawa*, a w dniu następującym po niej seminarium naukowe *Prawo do sądu w multicentrycznym systemie prawa*. Udział w powyższych wydarzeniach wzięli pracownicy naukowcy oraz doktoranci z kilkunastu ośrodków akademickich w Polsce. Wydarzenia te powiązane zostały z odbywającymi się cyklicznie spotkaniami naukowymi Badaczy Prawa Konstytucyjnego.

W niniejszym numerze zamieszczono artykuły, które są zmodyfikowaną wersją referatów wygłoszonych podczas konferencji oraz seminarium. Poruszono w nich cztery zasadnicze obszary problemowe. Pierwszy z nich dotyczy konstytucyjnego ujęcia prawa do sądu, a mianowicie konstytucyjnych podstaw prawa do sądu, swobody regulacyjnej ustawodawcy w kształtowaniu ograniczeń tego prawa, horyzontalnego działania prawa do sądu oraz możliwości jego bezpośredniego stosowania. Tym zagadnieniom poświęcone zostały teksty dr hab. prof. UMK Agnieszki Bień-Kacały o *Konstytucyjnych podstawach prawa do sądu (zasada ustawowej regulacji władzy sądowniczej)*, dr Joanny Juchniewicz *O granicach swobody ustawodawcy w kształtowaniu standardów prawa do sądu*, dr hab. Moniki Florczak-Wątor *Prawo do sądu jako prawo jednostki i jako gwarancja horyzontalnego działania praw i wolności* oraz dr Anny Chmielarz-Grochal *Bezpośrednie stosowanie art. 45 Konstytucji*.

Drugi obszar problemowy odnosi się do kwestii realizacji konstytucyjnych standardów prawa do sądu w różnych dziedzinach prawa. Znalazły one swoje odzwierciedlenie w tekstach dra M. Dąbrowskiego *Prawo do sądu w sprawach administracyjnych*, mgr Dominiki Czerniak *Prawo do sądu*

w sprawach karnych, dra Wojciecha Szydły *Konstytucyjność ograniczeń prawa do sądu w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów* oraz dr Agnieszki Gajdy *Prawo dostępu do sądu w kontekście nadzoru nad działalnością administracyjną sądów powszechnych*.

Kolejne cztery teksty mieszczą się w ramach trzeciego obszaru problemowego i dotyczą konstytucyjnych gwarancji ochrony sądowej w wybranych państwach europejskich. Są to artykuły: dra Piotra Czarnego *Prawo do sądu w Niemczech*, dr hab. Moniki Urbaniak oraz dr Małgorzaty Lorenckiej *Prawo do sądu we Włoszech*, mgra Radosława Puchty *Problem standardów organizacyjnych i proceduralnych w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w orzecznictwie francuskiej Rady Konstytucyjnej* oraz dra Jarosława Sułkowskiego *Skuteczna opieka sędziów i sądów w zakresie realizacji praw i prawnie uzasadnionych interesów – rozważania na tle art. 24 Konstytucji Hiszpanii*.

Czwarty obszar problemowy, któremu poświęcone zostały trzy następne teksty dotyczy stosowania europejskich standardów prawa do sądu w krajowych porządkach prawnych. Artykuł *Pojęcie sprawy w świetle art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* mojego autorstwa porusza zagadnienie zastosowania art. 6 do postępowań krajowych, z kolei artykuły dr Anny Michalak *Polski Trybunał Konstytucyjny wobec europejskich standardów prawa do sądu* oraz mgr Agnė Juškevičiūtė-Vilienė *Sąd Konstytucyjny Republiki Litewskiej wobec europejskich standardów prawa do sądu* przedstawiają podejście sądów konstytucyjnych w Polsce i na Litwie do kwestii wzajemnych relacji między europejskimi i konstytucyjnymi standardami prawa do sądu. A. Michalak analizuje również w jaki sposób powyższe standardy realizowane są w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

W niniejszym numerze Przeglądu Prawa Konstytucyjnego znalazły się również dwie glosy do wyroków Trybunału Konstytucyjnego tematycznie związanych z problematyką analizowaną podczas warsztatów dla doktorantów. Pierwsza z nich, autorstwa dra Wojciecha Jasińskiego dotyczy katalogu postępowań kwalifikowanych jako sprawa w świetle art. 45 ust. 1 Konstytucji. Druga glosa autorstwa mgra Pawła Króliczka odnosi się do kwestii możliwości zweryfikowania na drodze sądowej decyzji w sprawie unieważnienia egzaminu maturalnego z powodu stwierdzenia jego niesamodzielności.

Konferencja, jak i towarzyszące jej wydarzenia zostały zrealizowane w ramach interdyscyplinarnego projektu naukowego finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji nr DEC-2013/08/A/HS5/00642, którego kierownikiem jest prof. dr hab. Marek Szydło. Mam nadzieję, że niniejsza publikacja spotka się z przychylnym przyjęciem Czytelników oraz wzbogaci dotychczasowy dorobek naukowy w zakresie szeroko rozumianej problematyki prawa do sądu.

Marta Kłopocka-Jasińska